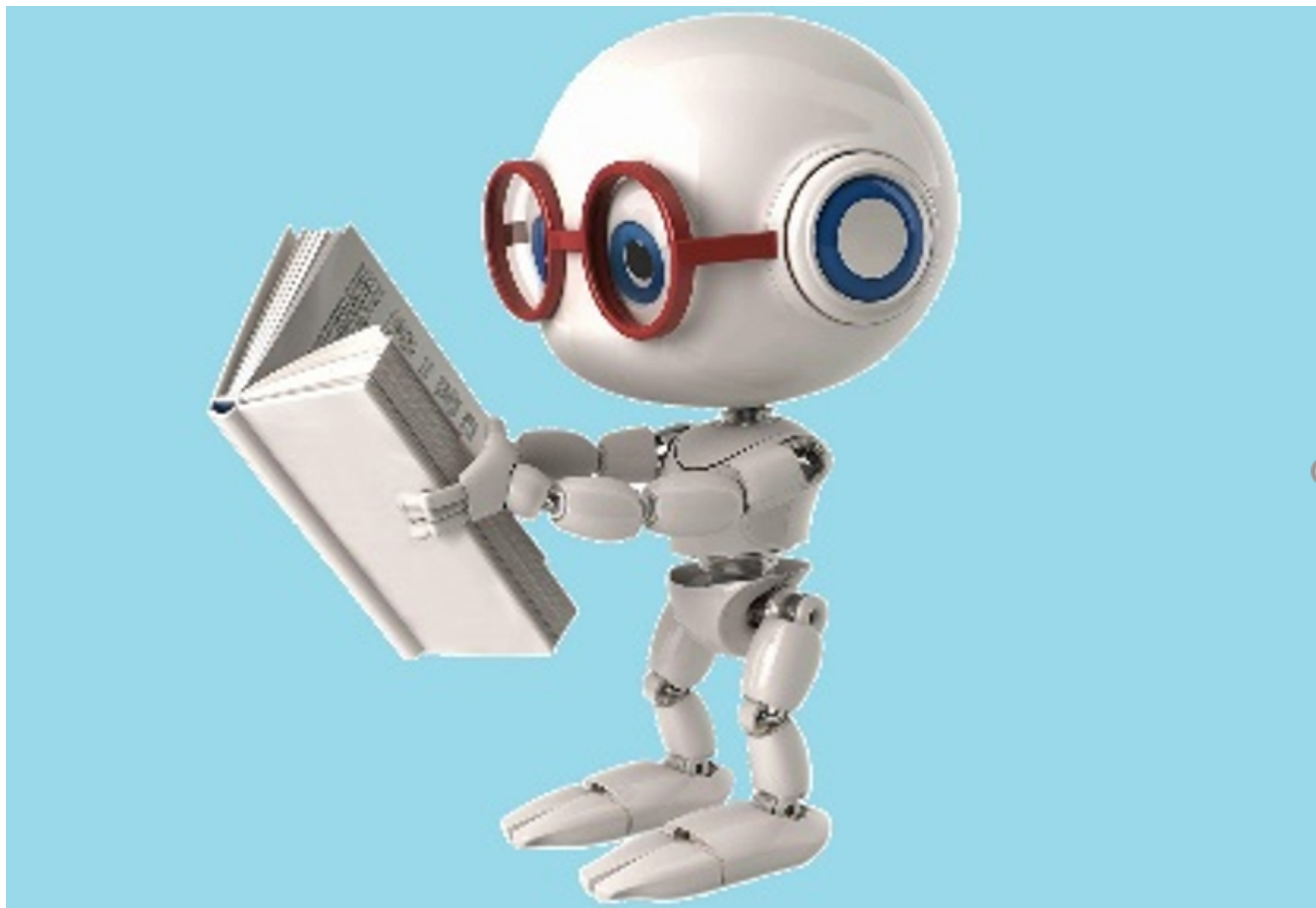

МОЮ СТАТТЮ НЕ ДАВ ОПУБЛІКУВАТИ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

На сайті Times Higher Education опублікована стаття Сонджіна Хонга «Мою роботу, ймовірно, переглянув штучний інтелект – і це серйозна проблема».

Автор розповідає, що його статтю було відхилено через коментарі рецензентів, які були розпливчастими, шаблонними, часом неточними і у багатьох випадках недоречними. Як науковець з 15-річним досвідом роботи, який має понад 150 рецензованих публікацій, Сонджін знайомий з усією специфікою підготовки та просування академічних публікацій. Але на цей раз було щось надзвичайно дивне у рішенні про відхилення рукопису, яке надійшло від відомого міжнародного журналу. Після початкового рішення про суттєвий перегляд автор ретельно дослідив кожне зауваження рецензентів та подав суттєво перероблений рукопис, де були більш точні формулювання та якісні наукові пояснення. Однак статтю було відхилено через несподівано негативний відгук одного з рецензентів під час другого раунду роботи з рукописом, в якому був не лише неприйнятний тон, а й незрозумілий характер критичних зауважень, причому рецензент порушив абсолютно нові питання, які раніше не піднімалися й не обговорювалися.

Більше того, коментарі були шаблонними, розпливчастими, іноді навіть не стосувалися фактичного змісту рукопису. Зауваження на кшталт «потрібно більше уваги» та «потребує перевірки» не мали технічного обґрунтування чи зворотного зв'язку, що ґрунтується на даних. Оскільки рукопис стосувався результатів дослідження у галузі хімії навколишнього середовища, зосередженого на польовому застосуванні нового методу аналізу, обговорення мало точитись навколо конкретних питань. Але рецензент розкритикував відсутність «всебічної екологічної оцінки» і те, що воно «не вивчає вплив екології на поведінку тварин». Також рецензент стверджував, що «повторюваність хімічного аналізу не повністю пояснена», хоча саме цьому питанню у рукописі було присвячено декілька крупних фрагментів тексту. Сонджін запідозрив, що огляд був написаний (принаймні частково) за допомогою генеративного штучного інтелекту. Адже відомо, що рецензії, створені штучним інтелектом, мають зазвичай п'ять ключових недоліків: вони спираються на розпливчасту, надто загальну мову та спотворюють текст статті абстрактною критикою, висвітлюють проблеми, які вже були розглянуті, демонструють непослідовну або суперечливу логіку, їм бракує емпатії та нюансів стилю, властивих вдумливого рецензенту. Щоб підтвердити свої підозри, Сонджін порівняв коментарі рецензента зі зразком рецензії, яку створив за допомогою ГШІ. Подібність двох документів була вражаючою, що глибоко розчаровує. Дехто може сприйняти це як невдачу. Але наука не повинна залежати від удачі – оцінка рукопису має ґрунтуватися на справедливості, прозорості та експертності. Отже, заклик повністю заборонити використання штучного інтелекту в процесі рецензування не буде сприйнятий, що очевидно. Але інструменти ГШІ мають лише допомагати рецензентам та редакторам, виявляючи невідповідності, плагіат або покращуючи презентацію. Їх використання для створення цілісних рецензій підриває саму мету процесу рецензування, який має бути прозорим. Тому дуже доречним є рішення Nature від 16 червня 2025 року про те, що видавництво розпочинає публікувати усі коментарі рецензентів та відповіді авторів разом із прийнятими статтями. Це може стати одним із потенційних шляхів до відновлення прозорості та підзвітності у видавничому процесі.

Детальніше: <https://qrpage.net/qr/ElrIO>

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_ШтучнийІнтелект #НРАТ_Науковцям_новини
#НРАТ_Освіт'янам_новини #НРАТ_НауковіВидання_новини

2025-07-03

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів